

ЧИТАЛИЩЕ

ПОВРЕМЕННО СПИСАНИЕ

(Излѣзва дважди въ мѣсеца).

Учение отъ Г-на М. Дринова за Ново-
Българскѣ-тъ азбукѣ.

Въ така наречено-то «Периодическо Списание на Българското Книжовно Дружество», книгѣ вторѣ, има единъ члѣнъ съ заглавие: «За новобългарското азбуке», написанъ отъ Г. Дринова.

Въ тоя члѣнъ, слѣдъ «нѣколко вѣжливѣ думи за книжовний ни езикъ» и «краткъ исторически прѣгледъ на азбукето ни», Г. Дриновъ ны учи «какво трѣба да ни бѣде азбукето». Това учение негова милость прѣдлага като единъ почяткъ отъ странѣ на «Книжовното Дружество» за да очисти, както казва той, добръ поле-то за прѣпири-ты, что има да ставать за правописание-то, и «да посочи пѣтътъ, по който най-вѣрно и най-лесно може да се доде до нужний сговоръ за приеманьето едно общо правописание» (обр. 10).

Това като е така, не ще да е злѣ, мыслимъ, да порастръсимъ учение-то отъ Г. Дринова за «новобългарското азбуке», за да видимъ, какво е то и что излиза отъ него.

За «най-възможенъ и най-правъ пѣтъ по който можемъ да достигнемъ до нужния сговоръ за приеманьето едно общо правописание», негова милость прѣдлага да ся земѣтъ за «начало и основание на нашитѣ изслѣдования двѣ нѣща. 1) живата бѣлгарска рѣчь въкупѣ съ всичкитѣ ѣ видоизмѣненія по разнитѣ бѣлгарски области; и 2) старий бѣлгарски езикъ въ най-древнитѣ му и най-правописни паметници».

«Слѣдъ това», казва Г. Дриновъ, «ония фонетически свойства и граматически форми, които сѣ общи, сирѣчь еднакви въ всичкитѣ областни изговаряния, да се внесѣтъ въ писменния ни езикъ, да се внесѣтъ цѣлокупно, както сѣ се съзрѣли въ живата ни рѣчь, дору и въ такъвъ случай, когато тѣ бихъ противорѣчили на 2-рото главно основание, т. е. на правописанieto на старобѣлгарский езикъ Когато пакъ нѣкоя дума въ разни мѣста се изговаря разнo, то това противорѣчие да се помирѣва съ помощта на 2-рото ни главно основание, т. е. съ помощта на старобѣлгарското правописание».

Ные да не испытваме сега, истина ли тыя двѣ начѣла и основания, что прѣдлага Г. Дриновъ да земемъ въ изслѣдования-та си за правописание-то, сѣ най-възможный и най-правый пѣтъ, по който щемъ можемъ да дойдемъ до сговоръ за едно обще правописание, а да разгледаме, какъ е врьвѣлъ негова милость изъ тоя пѣтъ и додѣ е достигналъ изъ него.

За да видимъ, какъ ся е дръжѣлъ Г. Дриновъ за прѣво-то отъ двѣ-ты начѣла и основания, които прѣдлага да земемъ въ изслѣдования-та си за правописание-то на языка ни, сирѣчь, за да видимъ, какъ е глѣдалъ той «живата бѣлгарска рѣчь въ всичкитѣ ѣ видоизмѣненія въ разнитѣ бѣлгарски области»; да прѣгледаме, какво казва за онѣхъ отъ чисто словянскы-ты самогласны буквы, коѣхъто той най-напрѣдъ разгледва въ учение-то си за: «какво трѣбва да ни бѣде азбукето».

Тая буква е ѡ, която въ стары-ты рѣкописы е писана така: ѡ, и казвать да ся е изричала ен. За неѣхъ Г. Дриновъ пише, че «на сегашно време въ народната ни рѣчь на нейното мѣсто се чуе по-вѣче е, и тако въ

маяко думи и то въ нѣкои само области се чуе **ъ** или **а**; и на това отгорѣ той изрича прѣсѣдѣ-тъ си за тѣхъ буквѣ.

Нѣ ные знаемъ и, за да не сме излѣгани, сега пакѣ испытвахме и ся научихме на здраво, че, както въ много други мѣста, така и въ Панагюрище, отечество-то на негова милость, въ много случае, дѣто въ стары-ты рѣкописы има писано **а**, изричать не само **е**, а и **я**. На примѣръ: казвать *редѣ* и *наряжндамъ*, *стягамъ* и *стегнѣ*, *впрягамъ* и *впрегнѣ*, *клякамъ*, *кличѣ* и *клекиѣ*; прилагателно *святый* въ пѣлно окончание казвать светый съ **е**, а въ усѣчено окончание *святъ* съ **я**: *святъ чловѣкъ*; въ женскый и средный родъ казвать *света*, *свето* съ ударение на окончание-то, и *свята*, *свято* съ ударение на коренный слогъ: *свята работа*, *свято нѣчто*.

Освѣнъ тыя, има и други случае, въ които въ стары-ты рѣкописы е писано **а**, а сега Българе-ти изричать **я**. И това Г. Дриновъ не може да не знае, като го има и въ отечество-то му Панагюрище, дѣто ся е той родилъ и е раслъ, та естествено познава най-добрѣ языка на това мѣсто. Нѣ негова милость казва (обр. 12-ый, рядъ 4-ый), че въ нынѣшний бѣлгарскый языкъ *«нѣма примѣръ, гдѣто а да ся замѣнува съ я»*.⁽¹⁾

За другѣ пакѣ еднѣ самогласнѣ, за буквѣ **ъ**, Г. Дриновъ казва (обр. 28-й) да поканимъ нѣкой Панагюрецъ да изрѣче *жгѣмъ*, и щемъ видимъ, че ужъ тая буква **ъ** въ срѣдѣ-тъхъ на рѣчи-ты имала гласъ, отличенъ отъ гласа на буквѣ **ъ**. А тѣхъ рѣчь *жгѣмъ* въ Панагюрище никой не знае, и на мѣсто неѣхъ казвать *киоше* (турскы) и *кжмъ*, може по нѣкога и *рогъ*, та ще рече, че той иска да ни покаже, какъвъ е гласъ-тъ на буквѣ **ъ** по изричаніе-то ѣ въ рѣчь, която не ся употрѣблява.⁽²⁾

(1) Има още пакѣ други мѣста, като въ Тръновско, дѣто числителны имена *платдесѣтъ* и *девятдесѣтъ* изричать *пендесѣтъ* и *девендесѣтъ*, сирѣчь, въ тыя двѣ имена едно-то отъ двѣ-ты **а**, что има въ тѣхъ, изричать **е**, а друго-то **е**.

(2) Ако има нѣкой въ Панагюрище да познавать рѣчь *жгѣмъ*, то сѣ само онии малцина млади, что сѣ учили Геометриѣ и Физикѣ; зачото въ тыя науки учители-ти, за да побългарять ужъ Русскѣ-тъхъ рѣчь *уголъ*, употрѣбили сѣ *ѣ* въ тоя видъ, както ся намира тя въ стары-ты рѣкописы: *жгѣмъ*. Нѣ тая рѣчь, въведенѣ въ казаны-ты науки отъ-прѣди нѣколко години, до сега си остава само въ тѣхъ, и още не е влѣзъ

Такова е писано-то отъ Г. Дринова за буквѣ а и ѡ и отъ него ся види доста, какъ е дръжалъ негова милость въ учение-то си за «новобългарското азбуке» прѣво-то отъ двѣ-ты начяла и основания, които самъ той прѣдлага да земемъ въ изслѣдования-та си за правописание-то, сирѣчь, колко и какъ е глѣдалъ «живата българска рѣчь въ всичкитѣ ѧ видоизмѣненія по разнитѣ български области».

Да видимъ сега, какво е правилъ негова милость и съ второ-то отъ тыя начяла и основания.

И за това не трѣбва да ходимъ надалечъ, а, като четемъ учението за: «каково трѣбва да ни бжде азбукето», да ся запремъ тамъ, дѣто прѣвъ пѣтъ срѣщнемъ нѣкой отъ оныя случае, въ които Г. Дриновъ казва да ся оправяме по второ-то отъ начяла-та и основания-та, что ни прѣдлага да държимъ въ изслѣдования-та си за правописание-то, та да видимъ, той какво е правилъ въ тоя случай.

Прѣвъ такъвъ случай срѣщаме тамъ, дѣто негова милость приказва за буквѣ ѳ.

За буква ѳ Г. Дриновъ казва (обр. 26), че тя въ нѣкои мѣста ся изрича все като е, а въ другы въ извѣстны случае като я.

Като е това така, то спорядъ второ-то отъ начяла-та и основания-та, които негова милость прѣдлага да държимъ въ изслѣдования-та си за правописание-то, трѣбва да глѣдаме, въ старобългарскый языкъ дѣ ся е писало ѳ, та тамъ да го пишемъ и ные.

Нъ намѣсто да направи така, Г. Дриновъ казва: «на мѣсто да прѣтърсваме старитѣ си книги и да диримъ гдѣ се е писала (ѳ), та и ние да ѧ пишемъ тамъ,

да въ народный говоръ въ Панагюрище, та да видимъ, какъ ще ѧ изрича тамъ народъ-тъ, за да познаемъ отъ неѧ различѣ-тѣ, които казва Г. Дриновъ, че ималъ гласъ-тъ на буквѣ ѳ отъ гласа на буквѣ ж. И ако да ѧ имаше тѣжъ рѣчь въ нынѣшний языкъ, въ такъвъ случай, както всички-ты рѣчи, които въ старый языкъ сѣ ѧ начинжли отъ самогласнѣ ж като: жгъ, жда (ждица), жси, жтръ, сѣга ся изричатъ съ съгласнѣ в прѣди неѧ; *вжгленъ, вждица, вжси, вжтръ*, така и жгъ щяше да ся изрича *вжгъжъ*, та не жгъжъ. Ако ли пакъ негова милость разумѣва рѣчь *агжъжъ*, която казвать за *кошаръ* за *оше*, то тя е турска, земена отъ Персидскый языкъ, та не може тя да служи за опредѣление гласове-ты на българскый языкъ.

отъ много страни и те да е по-добрь да ѿ пишемъ тамъ, дѣто нѣкога и нѣждѣ се слуша звукъ я, а нѣкога и нѣждѣ съ звукъ е».

Слѣдъ това учение отъ Г. Дринова за буквѣ т, не е потрѣбно вече другъ да казва, че той, въ учение-то си за «новобългарското азбуке», не е дръжялъ нито второ-то отъ двѣ-ты начяла и основания, които той самъ прѣдлага да ся водимъ по тѣхъ въ изслѣдования-та си за правописание-то. Той самси го казва, че на мѣсто да прѣтрѣсва въ стары-ты рѣкописы, за да ся оправи по тѣхъ, какъ да пише онова, което въ едни мѣста и въ нѣкои случае изричатъ така, а въ други мѣста и въ други случае изричатъ другоаче, по-добрь щяло да бжде отъ много страны да го пишемъ едѣкакси.

Така Г. Дриновъ, откакъ повтаря два пѣти (обр. 11-ый, рядове 2 и 3-ый и обр. 12-ый, рядове 9 и 10-й), че пѣть-тъ, който той прѣдлага да врьвимъ по него, е най-естественый, най-възможный и най-правый, по който можемъ да дойдемъ до единъ стоворъ за едно обще правописание; и послѣ откакъ казва, че «по този пѣть като отиваме, штемъ се учуваме отъ безполезни прѣпирни и по-скоро штемъ достигнемъ жселаемата си цѣль», самъ той не е врьвѣлъ изъ тоя пѣть, не е дръжялъ ни едно отъ двѣ-ты начяла и основания, които прѣдлага да ся водимъ по тѣхъ въ изслѣдования-та си за правописание-то.

Като видѣхме, какъ е врьвѣлъ Г. Дриновъ изъ пѣтя, който прѣдлага да врьвимъ по него въ изслѣдования-та си за правописание-то, сега да прѣглядаме да видимъ, додѣ е достигнѣлъ той изъ него съ тоя врьвежъ, и какъво излиза отъ учение-то му за «новобългарското азбуке».

Додѣ е достигнѣлъ негова милость въ изслѣдования-та си за: каква трѣбва да е азбука-та ни, това ся види доста и само отъ заглавие-то на члѣна му.

Това заглавие: «за новобългарското азбуке» показва, че Г. Дриновъ още не е отышѣлъ до тамъ, дѣто да види, че въ Българскый языкъ самогласна е не може да стои подиръ съгласна к, сирѣчь, че въ нынѣшний Българскый языкъ, както и въ старый, нѣма слогъ ке,

и когато въ измѣненія-та на рѣчи-ты въ склоненія-та и въ спряжения-та и въ производство новы рѣчи ся случи да дойде е слѣдъ *к*, то тая послѣдняя-та буква ся измѣнява на *и* като на примѣръ: *крѣстникъ, крѣстниче* (звателенъ падежъ) *вѣлкохъ азъ, вѣлче ты, вѣлчише, пекъ, печешъ, некохъ, пече ты, печение*.

Истина, нѣкои отъ Българы-ты казвать *азбуке* (азъ, буке) намѣсто *азбуки*, нъ то быва по онѣхъ брѣкотинѣхъ, что има въ живый Българскый языкъ, та по нѣкои мѣста буква *и*, а по нѣкога и *ы*, кога нѣма на тѣхъ ударение, и най-паче на край рѣчь, изричать като *е*, и наошпы, *е* безъ ударение изричать като *и*.

Това като е така, и Г. Дриновъ си прощава да пише, спорядъ неправото изричанье, *азбуке*, то ще може ли да каже, че на право тѣкувать писано-то му онии, които на мѣсто *е* изричать *и*, и отрицателно на рѣчи *не* изричать *ни*, та, като прочетѣтъ заглавие-то на третий отдѣлъ на члѣна му, което е: «*какво трѣбва да ни бѣде азбуке-то*», и разумѣхъ, че негова милость казва въ тоя отдѣлъ, *какво трѣбва да не бѣде азбука-та*.⁽³⁾

Може да каже нѣкой, че Г. Дриновъ е искалъ отъ названіе-то на прѣвы-ты двѣ буквы отъ азбукъ-тѣхъ *азъ* и *буки*, да направи едно имя, па не е щялъ да го каже както въ Русскый языкъ, *азбука*, та затова му е даль окончание *е*, каквото да излѣзе имя срѣдъ.

(3) Слогъ *ке* ся слуша по нѣкои мѣста на мѣсто *ко* въ звателный падежъ на собствены имена женскый родъ съ окончание *ка*, които сѣхъ по-вече-то умалителны, на примѣръ отъ *Стойка, Райка, Недѣлка* по нѣидѣи казвать звателный падежъ: *Стойке, Райке, Недѣлке*, намѣсто *Стойко, Райко, Недѣлко*. Причина-та на това неправото изричаніе по нѣидѣи такыи имена въ звателный падежъ е тая, че, ако не всичкы-ты, то по-вече-то отъ българскы-ты женскы имена съ окончание *ка* въ звателный си падежъ съ окончание *ко* ставать като имена мужскый родъ, какыто сѣхъ *Стайко, Райко, Недѣлко*; пакъ, като имъ ся даде окончание *е*, ако да ся промѣни и *к* на *ч*, то излизать умалителны отъ сжици-ты имена мужскый родъ: *Стойче, Райче, Недѣлче*, които на едни мѣста изричать така, а на други съ окончание *о*: *Стойчо, Райчо, Недѣлчо* и проч. Има пакъ други мѣста, дѣто, за да не става това уприличаваніе женскы имена на мужскы, и за да не дохожда е слѣдъ *к*, казвать: *Стойце, Райце* намѣсто *Стойко, Райко* и пр.

Има и други нѣкои случае, дѣто на нѣкои мѣста изричать *ке*, нъ всякога то е насилено и противно на евойство-то на языка.

Но въ такъвъ случай намѣсто да ся иде противъ свойство-то на языка, не щине ли да бжде по-добрь, както казваме за буквы *ы* и *у*: *еры-то*, *у-то*, исто така да кажемъ и *азбуки-то*, та пакъ да излѣзе имя съществително, което ако и да е нескланяемо, нѣ да е нѣчто, дѣто го допуца языкъ-тъ ни?

Да видимъ най-послѣ, какво излиза отъ учение-то отъ Г. Дринова за «*новобългарското азбуке*».

И за това пакъ не трѣбва да разгядаме всичко-то му учение за азбукъ-тъ, а стига да покажемъ само, какво излиза отъ онова, что нинше само за еднѣ буквѣ, на примѣръ, за буквѣ *ѣ*, и то ще ни даде наумъ за всичко-то учение.

За буквѣ *ѣ* Г. Дриновъ ны учи, както казахме по-горѣ, да ѣж пишемъ тамъ, дѣто нѣкога и нѣйдѣ ся слушя гласъ *я*, а нѣкога и нѣйдѣ гласъ *е*.

Ако да приемемъ това правило и да врьвимъ по него, тогава трѣбва да пишемъ *Стоѣнѣ*, *Боѣнѣ* съ *ѣ* намѣсто *Стоянѣ*, *Боянѣ*, защото тыя имена въ именителный падежъ ся изричать *Стоянѣ*, *Боянѣ* съ *я*, а въ звательный падежъ *Стоене*, *Боене* съ *е*; така и мѣстоимения *тая*, *оная*, *тыя*, *оныя*, *мая*, *твоя* трѣбва да пишемъ съ *ѣ*: *таѣ*, *онаѣ*, *тыѣ*, *оныѣ*, *моѣ*, *твоѣ*, защото едни ги изричать както ги писахме по-горѣ съ *я*, а други съ *е*: *тае*, *онае*, *тые*, *оные*, *мое*, *твое*; исто така и рѣчи *ясенѣ*, *явиѣ*, и *есенѣ* *еѣж* съ *е*. Съ еднѣ рѣчь, трѣбва да пехвърлимъ съвѣсмъ буквѣ *я* и на мѣсто неѣж да пишемъ насѣдѣ *ѣ*, защото насѣдѣ, дѣто ся срѣща въ языка ни *я*, тамъ въ едни мѣста и въ едни случае изричать *я*, а въ други мѣста и въ други случае изричать *е*.

Ето какво излиза отъ учение-то отъ Г. Дринова за буквѣ *ѣ*. По него можемъ да сѣдимъ и какво излиза отъ учение-то му за «*новобългарското азбуке*» уобще. А за да го обьясимъ, какво е то, щемъ кажемъ, че то е таково нѣчто, което и самъ Г. Дриновъ не е слѣдовалъ, защото и не може да ся слѣдова, та е писалъ, дѣ както му дошло на умъ. На примѣръ: писалъ е *мѣнявамъ*, *полирявамъ*, *укорявамъ*, *сѣчинявамъ* съ *я*, а *подтвърждавамъ*, *натѣкѣвамъ*, *дотѣкѣвамъ* съ *ѣ*, и пакъ на

друго мѣсто *натѣмляванье* съ я ⁽⁴⁾

Като прѣглядахме така учение-то отъ Г. Дринова за «*новобългарското азбуке*», да кажемъ сега на какво, какво е то:

Негова милость ни показва единъ пѣтъ ужъ като най-естественъ, най-възможенъ и най-правъ, за да дойдемъ до единъ сговоръ за едно обще правописание, а самъ той не врѣви по него; учи ны, какво да вземемъ за начало и основание въ изслѣдования-та си за правописание-то, а самъ той не дръжи тѣя начала и основания, и съ тоя начинъ той ни изважда такывы правила за правописание-то, което отъ тосъ ся познавать, какъвы сж, че самъ той не ги е слѣдовалъ въ писаніе-то си, зачтото и не може да ся слѣдовать, та е писалъ, дѣ както му дошло на умъ.

Ето какво е учението отъ Г. Дринова за «*новобългарското азбуке*». А за да ся разбере, че негова милость прѣвъ ся е усѣтиль да размисли, каква трѣбва да бѣде азбука-та ни, той повторно казва (обр. 12), че никому не былъ доходилъ на умъ тойзи въпросъ.

Ные като глѣдаме нани-ты малко много писатели, дѣто имаме, че нѣма почти двоицѣ отъ тѣхъ да пишѣтъ еднакво, а едни исврѣгать нѣкои отъ буквы-ты,

(4) Отъ глаголы-ты, които ся изричатъ съ окончание *явамъ*, истина единъ трѣбва да ся пишѣтъ съ *я-явамъ*, а други съ *н-явамъ*, и докарва ся дору и истый глаголъ да ся пише и съ *я* и съ *н*; нъ и едно-то и друго-то си има рядъ. Така отъ тѣя двѣ изрѣчения: *Высокоумие-то по нѣкога ослѣпява человека, та не види погрѣшкы-ты си; и отъ высокоумие человекъ нѣкога ослѣпява, та не види погрѣшкы-ты си*; въ прѣвото отъ тѣхъ глаголъ *ослѣпява* е дѣйствителенъ залогъ: *ослѣпявамъ* да *ослѣпѣя*, *ослѣпилъ*, и ся пише съ *я*, а въ второ-то изрѣчение глаголъ *ослѣпява* е срѣденъ залогъ: *ослѣпѣвамъ*, да *ослѣпѣѣя*, *ослѣпѣлъ*, и ся пише съ *н*. Така и *почернявамъ*, да *почернѣя*, *почернилъ* (правѣжъ нѣчто черно) дѣйствителенъ залогъ съ *я*, и *почернявамъ*, да *почернѣѣя*, *почернѣлъ* (ставамъ черенъ) срѣденъ залогъ съ *н*; *увесѣвамъ*, да *увесѣѣя*, *увесѣтилъ* (правѣжъ нѣчто да стане вехто) съ *я*, и *увесѣпявамъ*, да *увесѣпѣѣя*, *увесѣпѣлъ* (ставамъ ветѣхъ) съ *н*. На *явамъ* съ *ѣ* може да ся пишѣтъ и онии глаголи, какѣвто залогъ и да сж, които имѣтъ причастие съвршенъ видъ за сложны-ты врѣмена съ окончание *ялъ* (кое-то ся изрича *ялъ*), като: *сидѣж*, *сидѣлъ*, *сидѣвамъ*, *верѣж*, *верѣлъ*, *верѣвамъ*. А приведени-ти отъ члѣна отъ Г. Дринова глаголи *мнѣявамъ*, *мнѣѣж* *мнѣилъ*, *укорявамъ*, *укорѣж*, *укорилъ*, отъ еднѣ странѣ, и *подтверждавамъ* *потвердж*, *потвердилъ*; *натѣмлявамъ* *натѣмѣж*, *натѣмѣлъ* отъ другѣ, нѣмать никакѣжъ разлиѣжъ помежду си, та да трѣбва едны-ты да окончяваме на *явамъ* съ *я*, а други-ты на *явамъ* съ *н*, каето что е направиль негова милость.

а други прѣправяють нѣкои отъ тѣхъ, трети пакъ друго-
яче ги расправяють, не можемъ да си обяснимъ, какъ
можяхъ да правяють така, ако да имъ не е доходило на
умъ да прѣглядають азбукъ-тъ, която е дошла до насъ
отъ старо врѣмя изъ единъ или изъ другъ пѣть, за да
видяють, има ли потрѣбны-ты въ неѣхъ бѣлѣзы, или буквы,
за изображение всички-ты гласове на нынѣшний ни я-
зыкъ, и нѣма ли въ неѣхъ други пакъ буквы, които да
не ни ся потрѣбны сега, та да трѣбва да ги исвърлимъ.
А ако нѣма още нѣкой да е обнародовалъ критическо
изслѣдование за: каква трѣбва да бѣде азбуката ни, то
причина-та не е, както казва Г. Дриновъ, че никому отъ
писатели-ты ни не е доходило на умъ да помисли за това
нѣчто, а зачтото тии го сѣхъ прѣмыслили по-отъ-дѣлоко, та
сѣхъ разбрали, какво трѣбва за таково едно изслѣдование.

И на истинѣ, за да земе чловѣкъ, както казва Г.
Дриновъ, за начало и основание въ изслѣдования-та си
за правописание-то живо-то Българско слово, или, както
казва той, *рѣчь*, въ всички-ты му видоизмѣненія по раз-
ны-ты Българскы мѣста, та да издири, кои фонетически
свойства и граматически формы сѣхъ общи на всички-
ты мѣстны изговаряния, за да ги внесе въ писменный
языкъ, трѣбва той да знае, насѣдѣ въ Българіиѣхъ какъ
говорять и кое какъ изричяють. А това не ся изуча
отъ четеніе книги, зачтото го нѣма записано въ книги-
ты, та трѣбва да ходи чловѣкъ насѣдѣ изъ Българіиѣхъ
и да ся събира съ людіе отъ разны мѣста, така да на-
учи, дѣхъ какъ говорять и кое какъ изричяють.

Исто така, за да може чловѣкъ да земе за начало
и основание въ изслѣдования-та си за правописание-то
старый Българскый языкъ, та по него да ся оправя въ
нѣкои случае, трѣбва прѣвѣ да изучи тоя языкъ така,
дѣто не само да знае, какъ го сѣхъ писали, а и да раз-
бере, зачто го сѣхъ писали така или иначе, и какъ е
трѣбвало да го пишеють. А да идемъ да ся оправяме
по онова, дѣто писци невѣжди, или отъ друго нѣкое
Словянско плѣмя, отъ незнаяніе, или зачтото писали на
чуждѣхъ за тѣхъ языкъ, та брѣкали въ писмо-то си и на-
мѣсто една буква писали другъ, то, намѣсто оправъ,
повече щемъ ся побрѣкаме.

Безъ таково едно основателно изучение както пнѣшннй, така и старый Българскый языкъ, да иска чловѣкъ да опрѣдѣли, каква трѣбва да бѣде азбука-та ни, и да нареди правописание-то на языка ни, трѣбва да направи като Г. Дринова, който въ прѣдисловіе-то на книгѣтъ си «*Исторически прегледъ на Българската Църква*», писано на 4 Юнія 1869 л., казва, че правописанието, което е дръжялъ въ тѣхъ книгѣ, той намира за «*най-сѣрно и най-способно да помири разногласията между нашихъ писатели за този предметъ*»; па послѣ самъ си исповѣда, че «*не яко много е залягалъ да слѣдува всждѣ това правописание*», и притуря, че «*читатели-тъ щѣтъ ерѣщнѣтъ, както въ тази ни книга, тъй и въ Погледѣтъ ни*»⁽⁵⁾ безбройно много думи, които въ разны мѣста сѣ писани разнѣ. Поелѣ слѣдѣ осемь мѣсяца, въ члѣна си за «*новобългарското азбуке*», писанѣ на 8 Февруарія 1870 л., прѣдлага друго едно правописание, което пакъ той самъ не слѣдува.

Това е едно нѣчто, което всякой не може да направи. Ето зашто до сега никой още не е обнародовалъ критическо изслѣдование за: каква трѣбва да бѣде азбуката ни, а никакъ не е, както казва негова милость, че никому не е доходило на умъ за тойзи въпросъ.

Нѣ стига вече за ученіето за «*новобългарското азбуке*», та да мѣтнемъ единѣ погледъ и възъ вѣнкашнѣтъ странѣ на члѣна, въ който Г. Дриновъ излага това учение, за да видимъ, какъвъ е той и отъ тѣхъ странѣ.

Г. Дриновъ, въ прѣдсѣдателство-то си на така нарѣченото «*Българско Книжовно Дружество*», прѣдлага тоя члѣнъ, както казахме и въ начало, като единѣ

(5) Може да попыта нѣкой, какво нѣчто е тоя погледъ на Г. Дринова за който той казва, че ималъ безбройно много думи, въ разны мѣста писани разнѣ. Разумѣвася, че това не сѣ неговы-ты шарены очи, а трѣбва да е книга-та му: «*Погледъ върху происхождение-то на Българскій народъ*». А пакъ може ли за единѣ книгѣ, която има въ заглавие-то си тѣхъ рѣчь погледъ, като ся каже само тя, да ся разумѣе, че за неѣхъ книгѣ ся говори, това нека каже Г. Дриновъ. Негова милость е чель много и на различни языци, та ако е видѣлъ нѣидѣ да е показана нѣкоя книга само съ тѣхъ рѣчь погледъ, на примѣръ, на Русекый языкъ само съ рѣчь взглядъ, или на Французекый само съ рѣчь coup-d'oeil, безъ да е казано погледъ на что, нека го каже да го научимъ и ные.

почятѣкъ отъ странѣ на това Дружество въ раденье-то му за да изработи единъ книжовенъ языкъ за Българы-ты.

«За изработване единъ книжовенъ языкъ», казва Г. Дриновъ, «Дружеството нѣма да взема нѣкакви ису-ствени мѣрки, нѣма да кове нови думи, нови граммати-чески форми, нито нѣкъ да сѣчинява нови начини за из-ричания. То само ште откопава и събира богатството на българскій народенъ языкъ, било въ лекончески, било въ синтаксически изгледъ, и ште ги изважда на видѣло, за да може всѣки да се ползова съ тѣхъ.»

Така казва Г. Дриновъ, че щяло да прави «Българското Книжовно Дружество» въ радение-то си за да изработи единъ «книжовенъ» языкъ, нѣ самъ той е много далечъ отъ да е правилъ така, и члѣнъ-тъ му за «ново-българското азбуке» е пѣленъ съ чюжды рѣчи и въ него има такыва грамматически формы и изрѣчения, дѣто да му ся чюдишь, отдѣ ги е избушилъ.

На примѣръ:

На пръвый образъ на члѣна му (обр. 9-й на кни-гѣ-тѣ) въ послѣдни-ты два ряда срѣщаме това изрѣче-ние: «*штѣ иматъ за прѣдмѣтътъ уловяването общитѣ закони*». Забѣлежѣте добръ: *штѣ иматъ за прѣд-мѣтътъ* — съ члѣнъ. Като какво нѣчто бы разумѣлъ единъ Българинъ отъ това изрѣчение, който знае, нека каже.

На обр. 17-й въ бѣлѣжкѣ-тѣ четемъ «*Севастия-новъ свалилъ фотографическа копия*» (отъ една проско-мидиѣ, исписанъ на стѣнѣ), намѣсто, както казвать Българе-ти: извадилъ, или зель фотографическѣ копия.

На обр. 19-й въ 13-й рядъ находимъ изрѣчение: *тѣсно да изражяватъ звуковетъ* — изрѣчение отъ три рѣчи, отъ които, колкото ные познаваме, нито една не ся чюе въ народный языкъ.

На обр. 20-й въ бѣлѣжкѣ-тѣ има рѣчь *биваями* — страдателно причастие съ окончание *ямый*, или, както негова милость пише, *ямый*, и то отъ глаголъ *бивамъ* срѣдень залогъ. Таково нѣчто нито го е имало, нито го има не само въ нынѣшний и въ старый Българскый я-зыкъ, нѣ нито въ Русскый, отъ който Г. Дриновъ има

земены, както приведены-ты, така и толкова други рѣчи и изрѣчения, нечюены, невидѣны и непознаты въ народный языкъ.

Съ такъвъ шяренъ языкъ сѣ писаны и други-ты двѣ съчинения, что има Г. Дриновъ издадени поднапрѣдъ: *«Погледъ върхъ произхожданьето на Българский народъ»* и *«Исторически прегледъ на Българската Църква»*. Нѣ за второ-то отъ тыя съчинения негова милость казва въ прѣдисловие-то, че *«всичко-то му внимание е било заузето съ съдържание-то на книга-та му»*, та за това не ся грѣжилъ за языка.

Ще рече: негова милость допуща, че, кога пише чловѣкъ нѣчто за обнародование, нѣкакво съчинение, може да глѣда само за съдържанието, а за языка да немари, или да глѣда само за языка, а за съдържанието да не ради.

Быва ли това, или не, да не испытваме сега, а за да сврѣшимъ, да попытаме Г. Дринова, когато е писалъ члѣна си за *«новобългарското азбуке»*, за какво е глѣдалъ, или да кажемъ както казва той, съ какво е било *заузето внимание-то му*, та, както видѣхме, не е марилъ нито за языка, нито за съдържанието; дѣ ся е былъ прѣнеслъ до толкова, дѣто да ны учи изъ кой пѣтъ да врьвимъ, за да дойдемъ до единъ стоворъ за едно обще правописане на языка ни, и да не види, че самъ той не врьви въ тоя пѣтъ; да съчинява правила за правописание-то, и да не глѣда, че той въ писаніе-то си не дръжи тыя правила?

Мушакъ.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА ИЗЛОЖБА.

I.

Мисълъта за народното образование е отколѣ гриета за работа отъ първостепенна важность; много духо-

вити и дълбокомисленни учители, много лични и учени мъже сж ся трудили върху този въпросъ и върху средствата за приложението му на дѣло. И утѣшително е че тѣхнитѣ старания не сж останжли безплодни. Въ много страни, въ много европейски държави народното образование, сирѣчь образование споредъ духа и потребата на народа, е пуснало върхъ.

Колкото за насъ, то ний трѣбва да си кажемъ правичката, че на народното образование знаемъ сѣмо името. Ни повече, ни по-малко.

Нашитѣ днешни училища, може да са каже, не сж Български. Тѣ сж преписъ отъ чуждитѣ, но какъвъ преписъ? Преписъ разваленъ, попѣстренъ, нищо и никакъвъ. Може да има и исключения, но не е думата ни за тѣхъ; ний гледами общото правило.

Ний изучаваме съ всички дребности и въ пространни разисквания всичко чуждо, а нашето родно, отъ което трѣбваше да са захване, ний оставяме на страна. Въ нашитѣ училища са предаватъ подробни географически свѣдѣния за чуждитѣ държави, за сръдня Африка и за южна Азия, а за нашата татковина България, а за държавата въ която са намѣрваме, ученицитѣ едватъ ли знайтъ нѣкои свѣдѣния.

Въ часа когато пишеми тѣзи редове съ жалостна усмивка си припомняме отговора по този предметъ на нѣкои ученици въ единъ главенъ епархиаленъ градъ. Авъ имахъ добротестината да чуѣмъ даже отъ единъ понапрѣдникъ ужъ ученикъ че Европейска Турция са дѣляла на 16 страни и тѣ били: Гръция, Италия, Испания, Португалия и пр.

Като излѣземъ изъ училищното здание и влѣземъ въ нашия общественъ животъ, въ кръга на по развитичката ни класа, ний са чудимъ предъ странността на една чърта, която бие въ очи: подражание на чуждото. Вече нашитѣ градища изгубватъ постепенно български си колоритъ, и не е далечъ времето когато ний мъчно ще можемъ да различаваме въ тѣхъ нѣкоя остатка отъ народний ни битъ, нѣкой бѣлѣгъ отъ чистонародната ни обхода и наряда.

И селата даже, дѣто е скривалището на драгоцѣн-

нитѣ ни живи паметници отъ народний ни животъ, отъ народната ни наредѣ и отъ всичко което ни е най-мило и драго, и селата показватъ едно стрѣмѣне да подражаватъ на завидното споредъ тѣхъ положение на гражданитѣ. Малко по-малко и отъ селата започева да са губи българскій колоритъ на всичко което е въ челядѣта, въ колибата, на полето и на лозѣе.

Наводнението на чуждото въ нашитѣ краеве не ще са забави да принесе своята грамадна повреда. Отъ една страна въ училищата, отъ друга въ обществата ни то, чуждото наводнение, все повече и повече са засила, и измѣстѣ нашето, което не намѣрѣва мѣсто.

Сѣкашъ ний сми обожатели на всичко чуждо, сѣкашъ че туй което е наше, което е излѣзло изъ дома е долно, ниско, нищожно. Нашитѣ нрави и обичаи са изхвърлятъ, напушатъ, и са замѣстятъ съ чужди. Нашитѣ облѣкла и костюми сѣ грозни и ний ги замѣняваме съ европейски. Нашитѣ покѣщнини сѣ несъвършенни и ний си доставяме изъ Европа всичко което ни е потребно.

Бързѣми да забѣлѣжимъ че съ тѣзи си думи ний не искаме да отвѣрѣмъ нашия народъ отъ благородното му стрѣмѣне да усъвършенствува средствата за поминѣка си по образѣца на новитѣ изобрѣтѣния въ наукѣта и художествѣта. Нито пъкъ искаме да направимъ исклучение за вървежа на нашето развитие, което непремѣнно ни води въ пътя на промѣнитѣ, въ пътя на изоставянѣето на остарѣлото и ветхото, което са замѣнява съ друго ново и прѣдно.

Думата ни е за необмисленното и нелѣпо нѣкакѣси подражание на всичко европейско, което замѣстѣ народното ни.

А знаете ли? съ този си вървежъ, подирѣ ползѣнитѣ столѣтѣ, за голѣмъ нашъ срамъ, не е чудно потомството ни не ще може да знае ни наредѣта на своитѣ дѣдови къщи, ни покѣщнини, ни сѣчива, ни облѣкла, ни нищичко Българско.

II.

Отъ главнитѣ средства за изучаванѣ на отечество-

то ни, за чисто-народното ни образование могат да послужат изложбитъ и музеитъ.

Трѣбва да кажемъ по изнапредъ че изложбитъ и музеитъ сж комахай все сжщото нѣщо. Изложбитъ сж мѣста дѣто има сбрани и наредени много сбирки отъ всѣкакви произведения и паметници, които са показватъ на публиката. Сжщото нѣщо е музеитъ. Има само една разлика: то е че изложбитъ трайтъ едно опредѣленно време, мѣсець, два, три или година, а пъкъ музеитъ сж изложби всѣкогашни, които основани и наредени единъ пѣтъ, оставатъ си тѣй като са усъвършенствуватъ постепенно.

Като предлагами изложбата и музея средства за изучаване на България, ограничами са за сега да привлѣчемъ вниманьето на нашитъ съотечественници върху една народна изложба и какъ може да стане тя.

Народната изложба, споредъ нашето мнѣние, ще бѣде най-згодно да стане въ Цариградъ. Предметитъ, които да може обеме сж:

I. Костюмитъ по разнитъ краюве на пространното ни отечество, особенно селскитъ на женитъ, на мѣжбетъ и на момцитъ. Тѣ трѣбва да бѣдѣтъ и придружени отъ фотографически портрети на по-характеристичнитъ лица отъ населението.

II. Всички украшения, каквото забрадки, рѣснички, косоплитки, калпаци и пр.

III. Всички покѣщнини, ссѣдове, трапези, сѣчива и др. вѣщи въ дома.

IV. Всички предмети, които иматъ отношение на нѣкои народни обичаи и обряди.

V. Всички земеделчески сѣчива, образци на кѣщѣ, колибки, плѣвници, кошари, воденици, тепавици и други таквизъ.

VI. Всѣкакви индустриални произведения.

Горѣ-долу тѣзъ сж предметитъ, които могатъ да влѣзѣтъ въ сбирката на една първа народна изложба. Казвами горѣ-долу защото може да сме забравили да посочимъ на още много работи, които би влѣзли въ нейния съставъ.

Та каква полза, ще попита нѣкой отъ читателитъ

на тѣзи редове, отъ една подобна изложба? Въ какво и какъ ще ни послужи тя за изучаването на нашето отечество, за развитието на народното ни образование?

Преди всичко, отговаряйки ний, изложбитѣ во всички времена и во всички народи сж били доволно силни двигатели на народното свѣстяване както и за наравственното, умствено и вещественно обогатяване. Изложби сж били въ гръцката старина олимпийскитѣ игри дѣто сж са стичали множество народъ за да видѣтъ отличнитѣ художествени и умствени произведения на своитѣ съвременници.

Колкото за въ днешне време изложбитѣ сж тѣй да кажемъ единъ отъ най-могъществениитѣ лостове, които подигатъ всемирната промишленность, търговия и земедѣлие; тѣ сж силний потикъ на изящнитѣ искусства, на природнитѣ науки и на всички умствени човѣшки произведения.

За сега поне, ний неможемъ да искаме отъ Българската изложба едно подобно слѣдствие. Нека го кажемъ — невъзможна работа. Но въ туй отношение поне, дѣто да можемъ да са запознаемъ съ нашата пространна татковина и нейнитѣ произведения, изложбата може много да направи.

Изложбата, като представя привлекателната страна на предмета и като удовлетворява любознателността на всѣкого е отворена и достъпна за всѣкого. Тя ще бѣде толкозъ интересна за учения, за специалиста, както и за неучений човѣкъ, макаръ че всѣкий отъ тѣхъ разбира са ще обръща внимание на страната, която го привлича. Особита изложбата каквато я предлагамъ да стане, ще има голѣма интересность за всички отъ каквито народи и да сж посѣтители. Додѣто учениятъ намѣрва широко поле за работа въ изложението, у проститѣ са пробужда стремление къмъ предирването и запознаването на туй и на онуй. Въ него са поражда неусѣтно интересъ къмъ знанието. «Като прѣсенъ дъждъ изложбата напоява умствената почва, на посѣтителитѣ си и я прави згодна за едно хубаво разработване».

Трѣбва да приложимъ още, че таквазъ каквато

предлагамъ да бѣде Българската Народна Изложба може да стане едно постоянно и постъпенно подобрѣвано учреждение. Тя може да земе видъ на народенъ музей. Дѣйствието на музея като постояненъ и систематически не може да бѣде освѣнъ пакъ постоянно и много-трайно. Той може да послужи за строго и научно преговаряне на желающитѣ да са занимаватъ.

III

Сѣкашъ гледамъ много отъ читателитѣ които сумнително са усмихватъ и дигатъ раменъе; сѣкашъ слушамъ други които изговарѣйтъ думата: «мѣчно»; има еще и таквизъ които ще кажѣтъ: «то е невъзможно».

На тѣзи читатели азъ посветявамъ долнитѣ редове.

Не бѣше ли мѣчно и невъзможно за нѣкои работата на многозаслужившето Благодартелно Братство Просвѣщение? Но не видѣхми ли най-положителното осѣщствие на идеята за една малка изложба? А ако бѣше са поискало еще изъ началото щото туй изложение да имаше единъ по-широкъ кръгъ?

Всѣки който знае историята на изложението отъ Юлий 1873 ще исповѣда че туй изложение на-мѣсто да състояше само отъ рѣкодѣлия на хубавата българска половина, можаше да обѣема и предметитѣ, които предлагамъ за бѣдѣщата народна изложба.

Стига да има добра воля, стига да има кои да залѣгатъ отъ все сърдце и ний въ три години отгорѣ ще можемъ да имамъ една хубава сбирка за предлаганната изложба.

Предначинанието е вече дадено отъ Бл. Братство. Нему по право принадлежи новото по-трудничко предприятие за което може да намѣри добъръ сътрудникъ въ Цариградското Читалище. Нашитѣ различни научни и просвѣтителни заведения, на които съ отварянията проглушавамъ свѣта, нашитѣ читалища, нашитѣ женски и ученически дружини трѣбва да бѣдѣтъ първитѣ работници за едно подобно предприятие.

Та какви огромни трудове дѣйствително трѣбва да употребѣи едно читалище въ околността дѣто е основано то, за да събере по едно парче отъ костюмитѣ,

украшенията, покъщинитѣ, сѣчивата и отъ произведенията на мѣстото? Какви ако ли не една добра воля и едно по силно желание да извършимъ тѣзи работа.

Малко ще трѣбватъ разноси и тѣхъ може да покрѣпне всѣко читалище и всѣка община.

Има още една сила която може ако иска, да подѣйствува за тѣзи работа. Тѣзи сила сж онѣзи, които за да придобиемъ и намѣстимъ между насъ ний исхабихми толкозъ сили, толкозъ жизненни сокове. Думата ми е за нашитѣ Архиереи за тѣзи, които носѣтъ името народни архипастири.

По този начинъ ний са надѣвами че устроението на една народна изложба въ Столицата на Държавата нито е съмнително, нито мжчно, нито невъзможно. Во всѣкий случай обаче ний призовавами нашитѣ по вѣщи съотечественници за да зематъ подъ сериозно внимание и разискване туй питанье не отъ малка важность.

Цариградъ, 1 Май, 1874.

* * *

*Като оставя за сега отъ да направи своитѣ бѣлжски по туй питанье «не отъ малка важность», както право го нарича познатий ни * * * Редакцията на «Читалище» отъ своя страна поканва на разискването му всички които обичатъ. Страницитѣ на «Читалище» сж отворени на всѣко сериозно перо и съ благодарение Редакцията ще помѣсти написанното по това питанье..*

ПАНАГЮРИЩЕ, Мартъ 1874.

До Редакцията на Повременното Списание «Читалище».

Като пътувахъ едно врѣме изъ България, приказа ми въ Пирдопъ една 84 годишна баба доста дълга и твърдѣ важна историческа пѣснь за Момчила, която пѣялъ баща ѝ кога била тя още малко момиче. — Поменжтата пѣснь (ако и да е осакатена) азъ записахъ, както ми я приказа бабата. — Като распитвахъ и други и ми я приказвахъ все не рѣдовно и съ нѣкакви малки измѣнения, азъ издирихъ постѣ въ сжщето село единъ

твърдѣ старѣ ръкописенѣ Апостолѣ съ една бѣлѣжка на края, която напълно потвърждава пѣсенята за Момчила. А като въ тая бѣлѣжка се съдържава доста важно историческо указание и като имамѣ и други подобни; азѣ Ви моля да се распоредите да се почне обнародването имѣ.

В. Чолаковъ.

Ето бѣлѣжката, за която е думата:

Азъ радославъ веліковъ ѿ кланѹра придохъ въ сѣмъ
монастирѣ храмъ свѣти ѿнъ имѣхъ лѣтъ ѿ.
Въ нѣже лѣтъ бѣхъ нападнали тѹрцы ко Тръ-
новскомъ царѣ Іоанъ Шишманѣ и развѣенъ внде
царь ѿ тѹркамъ. Тръновской Патріархъ ѿтнми
оставивъ царевнмъ градомъ привѣжи изъ всѣмъ
клнромъ къ нашѣмъ монастирѣ и менѣ рѹкопо-
ложн въ нночѣкон чинѣ къ манѣ индикта ~~сѣ~~ ~~сѣ~~ ~~сѣ~~
ѿ хрїста лѣтъ ~~сѣ~~ ~~сѣ~~ ~~сѣ~~. Въ томъ лѣтѣ напад-
ша тѹрки къ нашѣмъ кнеза момчила многими
числомъ тѹркамъ изъ конмъ башѣ Ілаадемовъ синъ
Фрканъ тон призвѣхъ кнѣза дамѹсе предасть. А
кнѣзъ строгъ се разарн и ополчнсе самъ противъ
Фрканѣ на полѣ да сѣ вѣе. изъ Бжїею помощїею оу-
вѣенъ внде Фрканъ. (*) ѿ кнѣжеви мечъ и много
дрѹгн тѹркамъ поразнвшасѣ въ сен вѣтѣ и
гоннвшнги самъ кнезъ влизъ до Фдринѣ гдѣ на-
правнвшѣ и дрѹгъ сраженїе изъ тѹрками и тамо оу-
вѣенъ внде нашн прѣдпоки кнѣзъ момчла.

Редакцията на «Читалище» благодари Г-ну Чолакову за изпратенното му до нея съобщение. Тя побър-

(*) Орканъ е паднѣлъ при единъ кладенецъ и тоя кладенецъ Турцитѣ почитатъ, че билъ изврѣлъ отъ Оркановата кръвъ и го наричатъ Пашабунаръ. Кладенецътъ отстои три четвърти на частъ отъ Пирдопъ, а гробътъ Оркановъ е на 1 часъ разстояние. — Тюдбето му стои и днесъ.

зва обнародванието му като моли Г-на Чолакова да се забави съ испращанието и другитѣ си издирени по тая часть бѣлѣжки. Този е единствения пѣтъ по който можемъ стигна да избродимъ затытенитѣ и неизвѣстни малко опасени паметници—вѣрни и положителни данни и основания на историята на нашето минѣло.

СТИХОТВОРСТВО.

ИЗДАДНИКЪТЪ.

Черна, опасна той има душа,
Породица е мърсна и лоша
Що в' сърдце има той си невѣрно
Отъ дѣ сѣ лѣе жлъчь изобилно.

Змия ехидна неговъ е езикъ,
С' лукавство пѣленъ неговъ е мозѣкъ;
С' рани дълбоки той наранява,
Заведения той разорява.

Грѣди негови сѣ съкрѣвище
На неисчерпаема опасность;
Уста негова е пристанище
На хитрость, глупость еще и лудость.

Б' множество хора той самъ си личи
С' бѣлѣгъ на чело с' който ся кичи;
С' поведения злокобителни,
С' обхождания разорителни.

Знаменитъ той е мѣжду людие,
Наказание има Божие,
С' надписъ лѣщи му чело открито:
«Това е сѣщество проклето»

Билъ той търговецъ иль пѣкъ докторъ,
Билъ родолюбецъ и добъръ пастиръ—
Какъвто да билъ, па и ученикъ
Дума е черна некъ е мѣченикъ.

А. П. Шоповъ.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ

За приходы и разноскы.

107. Приходити на епархійскы архіереи, както и на самыя Ексархы сж:

- а) Случайны называемы тѣхны правдины.
- в) Денежны за тѣхъ опредѣлены дажбы.

108. Самити случайны правдины, които иматъ право да искать и да земать речены архіереи, като ся уничтожавать сичкы другы по обычаю существовавшыя (*) такыва тѣхны правдины, ся опредѣлявать както слѣдува:

а) За литургіѣ по призваніе, освѣнь оныя които ся длѣжни да правять даромъ, както по долу ще ся каже. гр. 50

б) За водоосвященіе, което правять по призованіе, а никога безъ да гы выкать, освѣнь водоосвященіето, което ся длѣжни да правять даромъ на Богоявленіе. гр. 20

в) За годѣжъ благословляемъ отъ тѣхъ подобно по призваніе. гр. 20

г) За вулж, сиречь дозволеніе за вѣнчаніе. 12

Отъ тѣхъ обаче половината само принадлежатъ на архіерейтъ, а другата половина ся дава на ковчегтъ на казѣтъ или нахѣтъ, на коѣто принадлежи вѣнчанытъ, въ полж на училищата ѣ.

д) За вѣнчаніе, що правять по призываніе гр. 50

е) За изданіе на распустително писмо » 50
отъ които половината за архіерейтъ, а другата половина за ковчегтъ на епархійскый свѣтъ.

ж) За погребеніе умершаго по призваніе гр. 50

з) За потверженіе подписа на всякакво писмо » 20

Отъ тази обаче правдина половината само принадлежи на архіерейтъ, а другата половина на общинѣтъ, въ коѣто става потвърженіето.

(*) Като Филотино, войоѣа, емпатикъ и пр.

109. Гдѣто и да ся намѣри въ епархіѣхъ си архіерейтъ, длѣженъ е да служи даромъ литургія въ праздницытъ: Рождества, Богоявленія, Благовѣщенія, Воскресенія Христова, Пятдесятницы, Св. Апост. Петра и Павла, Успенія, въ Недѣльхъ Православія, въ память мѣстныхъ церквы, въ память святыхъ равноапостолъ Кирилла и Методія, въ деньтъ на установленіето на Българскѣхъ Екзархійхъ, като народенъ праздникъ.

При тѣмъ длѣженъ е да служи литургіѣхъ веднажъ даромъ въ коѣхъ общинахъ дойде, кога обхожда епархіѣхъ си, за общо благословеніе на христіаньты.

110. Въ случай отрицанія за дозволеніе на бракосочетаніе, по причинѣхъ че то е противуправилно, работата ся разглежда въ смѣсенный съвѣтъ, и споредъ станѣлото въ него рѣшеніе, съгласно съ правилата, дава ся или ся отрича дозволеніе. А на това рѣшеніе правдината ще ся земне отдѣлно, споредъ членътъ 115.

111. Ако нѣкой отъ архіереиты поиска и земне нѣщо друго или нѣщо повече отъ опредѣленыты въ 108 членъ правдины, не само ся задѣлжава да отдаде двойно число отъ колкото е зель, но, ако бы да повтори едно такова денежно злоупотребеніе, онъ приема и правилно наказаніе; освѣнь ако докаже, че това количество му ся е дало самоволно и безъ никакво, прямо или косвенно, исканіе отъ неговѣхъ странахъ.

112. Денежныты дажбы на архіереиты ся опредѣлява както слѣдува:

На архіереиты отъ първостепенныты епар-	хїи ежегодно гр. 72,000
На архіереиты отъ второстепенныты епархїи	» 54,000
На архіереиты отъ третїхъ степенъ . . .	» 45,000
На Ексархътъ придажбѣхъ ежегодно . . .	» 72,000
На Синодныты четири архіереи такожде	
придажбѣхъ ежегодно всякому по	гр. 18,000

113. Отъ тыя дажбы и придажбы, които ще ся събиратъ отъ христіанскыты жители на всякъ епархіѣхъ, както по-долу ще ся каже, Ексархътъ и другити епархійски архіереи сѣ длѣжни да посрѣщатъ личныты и домашны свои разноска, а при томъ да подържатъ и които бы имали намѣстницы архіереи, протосингелы,

свѣтлы, дѣяконы, (отъ които единъ ще бѣде проповѣдникъ) и служители свои, както и разноски, на обхожданието по епархїѣтъ си, което по длѣжность, споредъ 82-ый членъ, бы сторили или самопроизвольно бы предприели; а разноскыты на прѣхожданието, което бы сторилъ по призованіе отъ нѣкое лице или отъ нѣкоѣ община, трѣба да имъ ся плаща отъ оныя, конто ги призовали.

114. Всяка архіерейска дажба ще да ся плаща исключительно отъ христїанскыты жители на всякій градъ и село въ епархїѣтъ безъ никакво исключеніе, а за придажбыты на Ексархѣтъ и на Синодныты Архіерейскы членовы, както и за денежнѣтъ опредѣленѣ награды на членовыты отъ Ексархїйскыятъ Свѣтъ (*) и, ако е нужда, на нѣкои си членовы отъ епархїйскыты смѣсены свѣты, еще же и за другыты ексаршескы и епархїйскы разноски, катъ за писари и други свѣтны служители, за писателны вещества и за другы такива общы потребности, опредѣлява ся да ся плащатъ, освѣнь количествата на архіерейскыты дажбы, и по чѣтыри гроша още за всяко вѣнчило на всякій безъ исключеніе градъ и село въ епархїѣты; а само за помощъ на Ексархїйскыты разноски, по чѣтыри гроша за всякій цариградскый житель Българинъ, който самъ по себе и независимъ има своѣж търговскѣ или другѣ работѣ,

115. Правдиныты които за истѣтъ цель ще ся плащатъ, споредъ цѣнописъ който ще ся особно сочини отъ Ексархїйскыятъ Свѣтъ, за сочиненіе или преписъ на завѣщателно, вѣнно (приданно), святоподарително, или друго нѣкое официално писмо, отъ който го иска, еще же и за сѣдебны рѣшенія или другы такива изложенія принадлежатъ на общыятъ Ексархїйскый ковчегъ, ако дѣлото е станало въ свѣтыятъ Синодъ или въ Ексархїйскый Свѣтъ; а на епархїйскыятъ, казалійскый или нахїйскый ковчегъ, ако то е станало въ смѣсеный

(*) За да ся исполняватъ точно и редовно възложеныты отъ настоящій уставъ длѣжности, опредѣлява ся и за членовыты на Ексар. свѣтъ една годишна заплата, която е, за цариградскыты членовы отъ той-зи свѣтъ гроша 18,000, а за не цариградскыты гр. 36,000.

епархійскый, казалійскый или нахійскый съвѣтъ, и ще ся разносятъ за разныты нужды на общѣтъ службѣ или на общественныты заведенія на мѣстото.

За да ся даде знакъ официалности на тыя писма, святыи Синодъ и реченити съвѣти ще държатъ и ударватъ на тѣхъ печать, припознатъ отъ Царското Правителство.

116 Имѣніята на безъ завѣщаніе умрѣли Архіереи, като ся платятъ разноскыты за погребеніето имъ, ще ся раздѣлятъ на три части: отъ които двѣтъ принадлежатъ по половинѣ на общыята Ексархійскый и Епархійскый ковчегъ, а третята на роднинныты имъ, а ако ли нематъ роднины, на училищата на отечеството имъ.

Исключаватся отъ това раздѣленіе на останжлото Архіерейско имѣніе най-хубавыты му остали Архіерейскы одежбы, ведно съ митръ, патерицѣ и двоетрисвещницы, които оставатъ на Епархїѣтъ.

117 Завѣщаніята, които бы оставили Архіереити, ако сж редовно станжли, имжтъ силѣ само за движимыты или недвижимы имѣнія, които исповѣдувано или доказано сж имали преди да станжтъ Архіереи, и които сж испослѣ придобили отъ подареніе, завѣщаніе или наслѣдіе отъ тѣхныты сродници или прїатели; а друго-то имъ отъ пары или вещи имѣніе, като ся унищожи завѣщаніето, расподѣлява ся споредъ предишущыята членъ.

118. За оздравленіе на имѣніето на умрелыты епархійскы Архіереи, ще ся зематъ слѣдующыты мѣрки:

Щомъ ся престава нѣкой Архіерей, смѣсеный епархійскы съвѣтъ запечатва и оздравява осталото му имѣніе, а послѣ извѣстява и на Святыя Синодъ.

А щомъ намѣстникътъ, който ще ся опредѣли споредъ 47 членъ, пристигне въ епархїѣтъ, реченный съвѣтъ распечатва и расписва точно, съ него наедно, реченното имѣніе, и расписътъ преписвжтъ въ нарочны кодикѣ вѣдно съ потрѣбното за него съчинено изложеніе, което като подписать вси, проваждатъ преписътъ му потверденъ до Святыя Синодъ, и ако има завѣщаніе, проваждатъ и неговъ преписъ потверденъ.

Той-зи расписъ като ся разгледа при Ексархѣтъ въ Синодѣтъ и въ Ексархійскыятъ съвѣтъ, и като ся потверди, ако е станѣлъ редовно, заповѣдува ся писмено да ся продаде имѣніето съ наддачѣ (мезатѣ), намѣстото, да ся съберѣтъ и земаніята на покойныятъ ако има, и да ся прати ново изложене за все това отъ смѣсеный съвѣтъ, и отъ намѣстникѣтъ, което като ся прочете такожде, при Ексархѣтъ, Синодѣтъ и въ Епархійскый съвѣтъ, и като ся намѣри редовно, одобрява ся и ся потвердява.

119. Слѣдъ оздравителныты тыя формалны мѣрky, рѣшеното имѣние, ако нѣма завѣщаніе, расподѣлява ся, по писмѣннѣ заповѣдъ на Синодѣтъ, споредъ 116 членъ; Ако ли има завѣщаніе, испърво ся испытва, при Ексархѣтъ, въ Синодѣтъ и въ Ексархійскыятъ съвѣтъ редовността и законността му касателно до виѣшныты формы на сочиненіето му; и ако ся яви нередовно, то ся уничтожава, и ся полага въ дѣйствиѣ 116-ый членъ; ако ли ся намѣри редовно, испытва ся и отъ вѣтрѣ съдържаніето му и ся извършва онова що е заповѣдано въ 117-ый членъ.

120. Касателно до виѣшнѣтъж формѣ, счита ся за законно и редовно всяко завѣщаніе, което и ако да не носи на никой свидѣтель подписѣтъ, писалъ го е обаче цѣло и подписалъ го е съ рѣжжѣтъ ся самъ завѣщательтъ; ако ли е писано съ другѣ рѣжжѣ, пакъ ся счита за редовно, ако носи, освенъ своеручніятъ неговъ подписъ, подписѣтъ на четири поне почтенны свидѣтели, или подписѣтъ най-малко на двама свидѣтели, а при томъ и потвержденіето на едно церковно, или гражданско началство.

121. За поддържаніе на училищата въ разныты ѣ градови и села, всяка епархія може по предложеніе на митрополитѣтъ съ смесенный при него съвѣтъ и съ одобрение на св. Синодъ и на Ексархійскыятъ Съвѣтъ, да приложи благословно количество на архіерейскѣтъ си дажбѣ, което да ся расхвѣрли, съразмѣрно съ неѣж, на всякый отъ христіанскыты жители на градѣтъ или на селото, комуто принадлежи училището.

122. Святый Синодъ и Ексархійскый Съвѣтъ мо-

гжѣть такожде, за учрежденіе и поддържаніе на Богословско и друго высше въ Цариградъ Българско училище, да устрои и издѣйствиува да ся плаща и събира редовно на годинжѣть по едно благословно количество, толкосѣть отъ святиы архіереи по епархіиты и отъ священникиы които имжѣть енорііж, колкото и отъ благоговѣйныы монастыри, и даже, ако трѣба, да ся приложи и едно благословно количество на архіерейскжѣть дажбж во свякж епархііж, което да ся расхвѣрли соразмѣрно по христіянскыты жители.

123. По призованіе на святиы Синодъ и Ексархійскый Сѣвѣтъ, смѣсенити сѣвѣти на всякж епархііж ще ся погрыжѣть да направжѣть, споредъ нуждѣть на всяко мѣсто, точното описаніе и опредѣленіе на всякж енорііж, както и опредѣленіето на правдинны които и каквыто ще ся даватъ на священникѣть отъ жителиты на енорііжѣть, така що всяка една отъ тѣхъ да може да поддържата охотно свой священникѣ, и ще сочинжѣть за това потребното изложеніе.

Реченото изложеніе отъ всехъ подписано и подтверждено отъ митрополита ще да ся испраща до святы Синодъ, който заедно съ Ексархійскый сѣвѣтъ, кате го пригледжѣть и одобрятъ, ще заповѣдуватъ писменно исполненіето му.

124. Опредѣленыты выше количества за архіерейскыты дажбы и придажбы и за другыты Ексархійскы и епархійскы общы разноскаы ще ся разхвѣрлятъ, събиратъ, и испращатъ дѣто трѣба по слѣдующый начинъ.

125. Въ Цариградъ Ексархѣтъ, ведно съ Ексархійскый сѣвѣтъ, ще ся погрыжѣть часъ по-напрѣдъ за да стане, чрезъ съществующыты българскы мухтары и чрезъ нарочно опредѣлены способны лица, расписъ на сичкыты въ Цариградъ пребывающы Българи, които иматъ своіж търговскж или другж независима печалбж.

126. Въ всякж епархііж архіерейтъ или неговый намѣстникѣ, ведно съ епархійскыы смѣсень сѣвѣтъ, ще ся погрыжѣть такожде часъ по-напрѣдъ за да стане, чрезъ старѣйшиныы (ихтіяръ-меджлислери) и мухтарыты на всякж казж и нахійж на епархііжѣть, расписъ на

сичкыты съществующы вѣнчила, колкото ся наистинѣ намѣрѣхъ въ епархіѣхъ.

127. Изработенити ти расписи въ Цариградъ ще ся напишѣхъ, подпишѣхъ и съ мухтарскый печатъ потвърдяватъ отъ изработившыты ги на двѣ първообразны изложенія, отъ които едного ще си задържи принадлежащый мухтаринъ или едно отъ опредѣленыты за това способны лица, а другото ще ся даде на Ексархійскыятъ свѣтъ който ще да го държи въ архивыты си, слѣдъ като го препише и въ единъ нарочнъ Ексархійскъ кодикъ.

128. Изработенити расписи въ всякъ казъ и нахійскъ ще ся напишѣхъ, подпишѣхъ и съ мухуарскый печатъ потвърдяватъ въ три първообразны изложенія, отъ които едного ще си задържи въ архивыты казалійскый или нахійскый свѣтъ, слѣдъ като го препише въ нарочнъ свойскъ кодикъ, другото ще ся проводи и придаде на епархійскыятъ смѣсенъ свѣтъ за да ся държи такожде въ архивыты му, слѣдъ като ся препише и въ нарочнъ на митрополійскъ кодикъ, а третіето ще ся испрати чрезъ митрополитѣхъ или неговыятъ намѣстникъ до Ексархѣхъ и Ексархійскыятъ свѣтъ, който такожде ще да го пази въ архивыты си, слѣдъ като го препише въ нарочнъ Ексархійскъ кодикъ.

129. Споредъ цариградскыты речени расписы, Ексархѣхъ ведно съ Ексархійскыятъ свѣтъ ще пресмѣтѣхъ за всяко въ тѣхъ имя по четири гроша, а колкото гроша ся покаже да ся дава всичко за всякъ цѣлый расписъ, цѣлото сіе количество ще ся расхвърли на всяко въ расписѣхъ имя съразмѣрно съ състояніето му, което ще ся добръ испита отъ расписавшыты, и тѣй по колкото гроша ся намѣри благословно да дава всяко имя, ще ся сочини за това новъ расписъ въ двѣ първообразны изложенія, отъ които едного ще да ся мине и подпише въ кодикѣхъ, а другото отъ Ексархѣхъ и Ексархійскыятъ свѣтъ подписано и съ Ексархійскыятъ печатъ потвърдено, ще ся испрати съ писмо отъ Ексархѣхъ до принадлежащыятъ мухтаринъ или до опредѣленыты за това способны лица за да ся съберѣхъ частъ по-напрѣдъ, съ запискѣхъ за приѣмваніето имъ отъ всяко

въ расписѣть имя, реченыты опредѣлены количества, и ты внесѣть незабавно въ Ексархійскый ковчегъ, за което ще земнѣтъ отъ ковчезникътъ потрѣбнѣтъ доказа-
телиж запискѣ.

130. Такожде споредъ епархійскыты речены записы митрополитътъ ведно съ епархійскыятъ смѣсенъ съвѣтъ, ще расхвърлять първо количеството на архіерейскѣтъ дажбѣ по сичкыты вѣнчила на епархійѣтъ; а послѣ, като присмѣтнѣтъ колко гроша ся пада да даватъ всичко споредъ вѣнчилата си христіянити на всякѣ казѣ и нахійѣ особенно за архіерейскѣтъ дажбѣ, ще пресмѣтнѣтъ по четири гроша на вѣнчило да видѣтъ и колко гроша ся пада да даватъ всичко споредъ вѣнчилата си реченити христіяни особенно за общиты Ексархіескы и епархійескы разноскы; и тѣй като ся познаѣтъ тыя двѣ главны количества, ще станѣтъ за все това двѣ първообразны изложенія, отъ които едното писано и подписано въ кодикѣтъ ще остане въ митрополіѣтъ; а другото писано на особнѣ книгѣ и подписано отъ митрополитътъ или неговый намѣстникъ и отъ епархійскыятъ смѣсенъ съвѣтъ, ще ся испрати съ писмо отъ митрополитътъ до смѣсеныятъ съвѣтъ на всякѣ казѣ и нахійѣ, съ порѣчкѣ да привикѣтъ незабавно сичкыты селскы и градомахаленскы старѣйшины, за да ся расхвърлять чрезъ тѣхъ, споредъ царскый низамъ, реченыты двѣ главны количества на всяко вѣнчило соразмѣрно съ състояніето му, и споредъ това расхвърляніе да стане новъ расписъ, въ който ще ся показва по колко гроша ся е паднѣло да дава всяко вѣнчило за архіерейскѣ дажбѣ и по колко за общы разноскы. Той расписъ ще ся напише въ три първоначалны изложенія, отъ старѣйшиныты подписаны и съ мухтарскыты печати подтверждены отъ които едното ще задрѣжи и пази въ архивыты си, слѣдъ като го препише и въ кодикѣтъ си, всякѣ казалійскый и нахійскый смѣсенъ съвѣтъ, другото ще ся проводи до епархійскыятъ смѣсенъ съвѣтъ за да ся държи и пази въ архивыты му, слѣдъ като ся препише такожде въ кодикѣтъ на митрополіѣтъ, а третіето ще да ся испрати чрезъ митрополитътъ до Ексархътъ и Ексархійскыятъ съвѣтъ, който ще подобно да

то държи и пази въ архивыты си слѣдъ като го пре-
пише въ кодикѣтъ на Ексархіѣтъ.

131. Като ся тѣй приѣмѣтъ и пригледѣтъ рече-
ныты расписы и изложенія, ако ся редовно споредъ ни-
замѣтъ станѣли, потвърждаватся отъ митрополитѣтъ
ведно съ епархійскыятъ смѣсенъ свѣтъ, слѣдователно
же и отъ Ексархѣтъ ведно съ Ексархійскыятъ свѣтъ;
и щомъ ся извѣсти писменно за това послѣдно потвер-
жденіе, митрополитѣтъ пише окружно до сичкыты смѣ-
сены свѣты въ епархіѣтъ, и имъ заповѣда да ся по-
грижѣтъ за да са съберѣтъ точно и непрѣменно, по
най-згодныты за сѣкого времена, опредѣлениты за всяко
вѣнчило количества чрезъ мѣстныты мухтары, които ся
длѣжны да даватъ всѣкому запискѣ за плащаніето му.
А отъ събираемыты количества, колкото принадлежатъ
на архіерейскѣтъ даждѣ, реченити смѣсени свѣты ще
гы внасятъ скоро цѣлы въ епархійскыятъ ковчегъ срѣ-
щу запискѣ доказателнѣ на внасяніето имъ: а отъ кол-
кото принадлежи на общыты разноска, 60 пары ще за-
държаватъ за общитѣ мѣстны разноска на казѣтъ или
нахѣтъ, а осталытѣ 100 пары ще внесѣтъ пакъ сре-
щу доказателнѣ запискѣ въ епархійскыятъ ковчегъ,
който обаче ще задържи отъ тыя пары за помощъ на
епархійскыты общы разноска само 20 пары, а другыты
два гроша ще ся испрацѣтъ незабавно чрезъ митропо-
литѣтъ и Ексархѣтъ до Ексархійскыятъ ковчегъ, който
ще да имъ испраца такожде незабавно потрѣбнѣтъ до-
казателнѣ запискѣ.

132. Колкото пары ся внасятъ въ епархійскыятъ
ковчегъ за архіерейскѣтъ даждѣ, ще ся даватъ той-
часъ отъ него на архіерейтъ или комуто онъ писменно
заповѣда срѣщу доказателнѣ запискѣ.

А отъ колкото пары ся внесѣтъ и оставятъ при
всякій смѣсенъ свѣтъ за общитѣ свѣтны разноска,
като ся исплатятъ тыя разноска, ако бы да артиса нѣ-
що, то ще ся употребява, заедно съ другы опредѣлены
приходы, за учреждение и поддържаніе на едно мѣстно
духовно училище.

133. Такожде колкото пары ся внесѣтъ въ ексар-
хійскыятъ ковчегъ, като ся исплатятъ точно и редовно

придажбытъ на Ексархѣтъ, и на свноднытъ Архіереи и други общы Ексархійскы разноска, ако бы да артисахъ пары, тыя ще ся употребляватъ по рѣшеніе на Ексархійскыятъ Свѣтъ, ведно съ други отъ уставѣтъ опредѣлены или позволены приходы, за учрежденіе и поддържаніе въ столицѣтъ на едно высше духовно училище и за направѣтъ на едниъ българскѣ всеобщѣ церквѣ, и на единъ Ексархійскый домъ, за които Ексархійскый Свѣтъ ся задѣлжава особно да ся погрыжи съ потрѣбнѣтъ власть и помощ на Честното Царско Правителство.

134. Слѣдъ всякъ четвъртъ годинѣ Ексархѣтъ заедно съ Свѣтъ Свнодъ и съ Ексархійскый Свѣтъ сѣ длѣжни да свыкватъ съ дозволеніе на Царското Правителство пълномощны представители отъ всякъ епархіѣ и отъ Цариградскыты българскы жители на общый народенъ Ексархійскый свѣтъ, въ който ще ся предлагать, разгледвать и одобрявать общыты Ексархійскы смѣтки, и ще ся поправлява или допълнява, ако ся отъ опытъ покаже такава нужда, Уставѣтъ.

Цариградъ, Орта-кіюй.

14 Май 1871 г.

† Предсѣдатель Ловчанскый Иларіонъ.

† Филипополскый Панаретъ

† Филипополскый Паисій.

† Видинскый Анѣимъ.

† Макаріуполскый Иларіонъ.

Нишкый Преставитель Архимад. Викторъ.

Г. Кръстевичъ освѣтъ періодичеството на Ексархѣтъ, което неодобрявамъ.

Г. С. Чалоглу.

Д. С. Чомаковъ.

Н. Д. Минчооду освѣтъ периодическото избираніе за Ексарха.

Д. Теодоровъ освѣтъ періодичеството на Ексархѣтъ, което неодобрявамъ.

Икономъ П. К. Арнаудовъ, представитель отъ Русенската епархія.

Икономъ П. Апостолъ Щипченецъ.

Н. Михаиловскій освенъ періодичността на Ексарха,
която неодобрявамъ.

Хаѣи Мано Стоянъ Софиски представителъ.

Х. Г. Славовъ пред. Старо-Загорскій.

Н. Пръвановъ прѣдставителъ на Видинската епархія.

Хр. Тод. Стояновъ прѣдставителъ отъ Софійската е-
пархія.

К. Шулевъ представ. на Вел. епархія.

Савва Иліевъ Доброплодный прѣдставителъ отъ Си-
листренскѣхъ епархійж.

Т. Г. Куссевичъ прѣдставителъ отъ Пелагонійската
епархія.

Хр. П. Тапчилещовъ.

Д. Чинтуловъ представ. отъ Сливненската епархія.

З. Гюровъ представ. отъ Самоковската епархія.

Яковъ Геровъ представ. отъ Едренската епархія.

С. П. Стефановъ прѣдставителъ отъ Бургасъ.

П. Ангеловъ представ. отъ Търновската епархіяж.

Господинъ Х. Ивановъ прѣдставителъ отъ Варнен-
ската епархія.

Хр. Димитровъ, представ. отъ Самоковската епархія.

В. Христовъ представ. отъ Преславската епархія.

Икономъ попъ Георгій отъ Криворѣчна-Паланка, пред-
ставителъ отъ Скопската епархія.

С. Костовъ представ. отъ Скопската епархія.

Дим. Ангеловъ прѣдставителъ отъ Кюстендилската е-
пархія.

М. Манчевъ представ. отъ Охридската епархія.

П. Теодоръ Иліа Жилковъ представит. Струмешки.

Архимандритъ Діонисій прѣдставителъ Вранянскій.

Георги Гоговъ представит. отъ Воденската епархія.

Коста Серафовъ прѣдставителъ отъ Неврокопската е-
пархія.

Марко Д. Балабановъ прѣдставителъ отъ Пловдив-
ската епархія.

Г. Груевъ.

ПОГРѢШКИ.

На страницѣ 2, послѣдний рѣдъ заедно съ три-тѣхъ первы рѣда отъ 3 страницѣ, турени слѣдъ 9-й членъ ся четжъ на края на 8-й членъ.

На страницѣ 3, рѣдъ 23 въ 12-й членъ намѣсто 8-ма чети: 6-тж.

На страницѣ 11, въ послѣдний рѣдъ на членъ 42 намѣсто: съ печатѣть на мѣнастирьтъ чети: съ митрополитеский печатъ, а въ второй съ печата на манастиря.

На страницѣ 16, въ 64-й членъ на 4-й рѣдъ на мѣсто: до десеть чети: до седемъ.

На страницѣ 22, въ послѣдний рѣдъ намѣсто: наглавити села, чети: неглавити села.

На страницѣ 25, рѣдъ 36 намѣсто: превождаются чети: провождатся.

На страницѣ 28, рѣдъ 5 намѣсто: ся излага чети: ся налага.